

В КРАЇНІ НЕВОЛИ І СЛІЗ.

В ПЕРЕМІШЛІ ЗАБИЛИ ХРУНІ.

В зв'язку з убивством директора вчительської семінарії в Перемішлі, Матвієва, повідомляється: Матвієв належав до типу українських угодівців. Він не тільки проводив колонізаторську політику, а й не гребував також політичними доносимами, даючи поліції відомості про українських громадських робітників. Особливо діяльний він був останніми часами. Зокрема, він записав двох своїх синів до українського університету в Краківі. Близьць Матвієва зник.

ПІСЛЯ ЗНУЩАННЯ КИНУЛИ ПІД ПОТЯГ.

У Ярославі (Західна Україна) поліція, що вели заарештованого українця Назара Дядька, кинули його під потяг, який їхав поуз їх. Дядька розшматувало на три частини. Вияснилося, що поліція поперед катувала заарештованого, щоб він дав потрібні їй свідчення, після чого задувала його в кайдани. Щоб не було знаку мордування, поліція надляла Дядькові на голову торбу, підвели до потягу й кинули під потяг, щоб виглядало, немов то він поповнив самогубство.

Польські газети відзначили цей випадок дрібними замітками.

Неодержавне поводження поліції в Польщі тепер звичайне явище й нікого не дивує.

КОМУНІСТИЧНА ЛІТЕРАТУРА НА "КРЕСАХ".

Польська преса повідомляє, що на східних окраїнах Польщі останнім часом помічається масове розповсюдження комуністичної літератури. Цю літературу населення країн в мить розбирає. Особливо популярні серед населення мініатюрні листівки та такі гасла: "Фабрики — робітникам", "Земля — селянам", "Хай живе Радянська Польща", "Геть польську окупацію з Західної України та Білорусі", "Хай живуть Радянська Україна та Білорусь".

"ЧЕРВОНА АРМІЯ ГОТУЄ НАПАД НА ПОЛЬЩУ".

Польська преса продовжує безглузді і безпідставні повідомлення про підготовку Червоної армії до нападу на Польщу. Особливо виділяються недолатні вигадки органу П'ясуцького "Кур'єра Поранного". Ця газета повідомляє, що на спеціальних диверсійних курсах при військовій школі в Мінську вчиться понад 500 учнів, що здобувають спеціальну

ОБТЗД ВОЙЦЕХОВСКОГО ПО "КРЕСАХ".

Президент Польщі Войцеховський обтздить тепер радянсько-польський кордон особливо в районі Бреста, Пінська та Сарні. Подорож Войцеховського має на меті ознайомлення з ходом мілітаризації "кресів".

"ВИЗВОЛЕННЯ" ПРО МІЛІТАРИЗАЦІЮ "КРЕСІВ".

Прем'єра Грабогоску відідала делегація фракції "Визволення". Вона підкреслила негативні політичні наслідки мілітаризації "кресів".

"БАТЬКО" ПЕТЛЮРА У ВАРШАВІ.

Вслід за "батьком" Балаховичем, до Варшави прибув Петлюра, що веде якісь переговори із польським урядом. Перебування Петлюри в Варшаві держиться в тайні.

БАНДИТИ ЗАВОРУШИЛИСЯ.

Ходять чутки, що Булак-Балахович організує по загалу польського генерального штабу диверсійні загони, які мають вдертися на територію Радянської Білорусі. Приїзд Петлюри в Варшаву теж ніби має зв'язок з чутками про майбутню диверсію банд.

МАЙБУТНІЙ ЦЕНТР У.С.Р.Р.

Справа електрофікації України, зокрема проблема Дніпровських порогів звертає до себе в У.С.Р.Р. все більшу й більшу увагу. Від перших планів, проєктів починають вже переходити до реального здійснення їх.

Так, VIII. Всеукраїнський З'їзд Рад, яскраво підкреслив, що треба звернути особливу увагу на електрофікацію Дніпра. Загальносоюзна конференція електропостачання так само визнала за необхідне при розподілі союзних асигнувань на справи електрофікації як найбільше задовольнити потреби У.С.Р.Р. Укредержлани живна відповідні заходи аби Рада Праці і Оборони негайно внаслідкувала кредит на роботи поглиблення Дніпра від Запоріжжя до Миколаєва.

Це лише початок великої довготривалої роботи, але роботи, що нарешті буде здійснено. Гарантія тому — той інтерес до виявлення продукційних сил радянської території, до розв'язання питань енергетики, що проявляє його як радянська влада, так і творчі сили пролетаріату.

Незабаром настане час, коли в системі електрофікації України Дніпровське будівництво буде закінчений факт.

В зв'язку з розв'язанням проблеми Дніпровського бу-

дівництва все більш і більш висувається те значення, яке матиме для недалекого майбутнього У.С.Р.Р. місто Запоріжжя (Олександрівськ), що відноситься на наших очах.

В м. Запоріжжі по відомому проекту проф. Олександрова будуватиметься внутрішній морський каботажний порт, до якого доведуться пароплави з Чорного моря, а вище Запоріжжя, в Кичкасі, будуватиметься гавань, як останній пункт безперервного річного судноплавства на верхньому Дніпрі на протязі 570 верств.

В Запоріжжі провадитиметься перегрузка товару з річних пароплавів на морські. До м. Запоріжжя зійдеться велика сила під'їзних шляхів, як залізничних так і ґрунтових і через Запоріжжя порт буде експортуватися за кордон хліб, ліс, донецьке вугілля, криворізька залізна руда, нікопольська марганцева руда й інша сировина.

В м. Запоріжжі буде збудовано найбільшу на Україні гідро-електричну станцію, що використовуватиме силу падаючої води на Дніпровських порогах і далеко навкруги подаватиме електричну енергію. З огляду на дешеву енергію вся сировина, що привозиться до м. Запоріжжя, тут же, на місці перероблятиметься

в цукор, спирт, а також в інші продукти.

Дешва електрична енергія спричиниться до розвитку в м. Запоріжжі і в великому радіусі навколо його електро-металургічної й машинобудівельної промисловості, а також промисловості сільсько-господарської. Можливо, що Запоріжжя стане також центром морського й річного кораблебудівництва, що обслуговуватиме й потреби військової флотії.

Промислово-економічний розвиток м. Запоріжжя збільшуватиме його населення, що й зараз вже перевищує 50,000 мешканців, стягнати до його численні кадри робітників, через що м. Запоріжжя повільно набуде значення нового центру цілком пролетарської культури, позбавленого тих старих застарілих, що ще жевріють в інших великих осередках України.

Заглядаючи у майбутнє, можна з певністю сказати, що м. Запоріжжя — буде одним із найбільш розвинених економічних центрів У.С.Р.Р. Центральне географічне положення в центрі республіки (розуміється, більш-менш і помірно) між лісопостепом і степом, між східними і західними частинами лісопостепу й

степу, положення на Дніпрі, внутрішній морський порт, близькість Донецького і Криворізького басейнів, розвиток промисловості в зв'язку з центральною гідро-електростанцією — все це говорить лише на користь Запоріжжя.

Запоріжжя через кілька років пережене всі інші великі міста України, не матиме конкурентів.

Коли Дніпро буде безперервним транзитним шляхом з морським портом в Запоріжжі, то Київ спиниться в своєму розвитку, він матиме другорядне, місцеве значення.

Катеринослав не зможе конкурувати з Запоріжжям, бо дуже близько від його й не морський порт.

Запоріжжя, як внутрішній морський порт і, як більш-менш географічно центральний осередок, безумовно переважить Одесу.

Нарешті, при широко розвинених шляхах комунікації, внутрішній морський порт з розвиненою промисловістю, Запоріжжя стане центром і Криворізької й Донецької промисловості.

Отже, Запоріжжя, внутрішній морський порт, матиме значення для цілого С.Р.С.Р., це майбутній центр У.С.Р.Р.

К. Дубняк.

ВІДЗВА КОМІНТЕРНУ В СПРАВІ КИТАЮ.

То робітників Європи й Америки та трудящих мас поневоджених країн сходу.

Бритійський уряд, що є зараз урядом робітничої партії, на чолі з одним із вождів II-го Інтернаціоналу, МекДоналдом, підготував на півдні Китаю збройну інтервенцію з метою повалити уряд китайської національно-революційної партії Гомінда, Консул британського робітничого уряду вручив китайському народному урядові звичайну в історії імперіалізму ноту. Ця нота загрожує розстрілом китайського населення, якщо національний уряд Китаю обронить інтервенцію проти повстання великого купецтва, того повстання, яке підготував і доставляв йому зброю британський порт Гонг Конг. На чолі цього повстання стоїть великий китайський купець, агент Шахтай-Гонг-Конгського банку, що належав раніше англійським судовласникам.

Товариші, перед очима всього світу, перед лицем світового робітничого руху, уряд МекДоналда чинить розгром бази національно-визвольного руху, моностратального китайського народу, що під проводом старих вождів революційної партії Китаю повставив в 1911 році деспотичну династію Ман-Чу. Сун-Ят-Сен, голова Тенерішнього уряду Південного Китаю справедливо каже,

що імперіалісти зайняли в Китаї місце скинутих феодальних деспотів. Імперіалістичний уряд МекДоналда служить в Китаї інтересам феодальної контр-революції, що шматує трудящі маси Китаю.

Товариші, американські імперіалісти, розпочинають наступ на Північний Китай, разом з англійським наступом на Півд. Китай, французький уряд Ерріо посилає зараз з Індокитаю та Сангону військові судна до китайських портів Тянь-Дзіня та Шанхаю. Менші імперіалістичні підприємства до цих основних імперіалістичних держав.

І, таким чином, проти визвольного руху в Китаї, проти трудящих мас Китаю, утворено змову світового імперіалізму, котра починає проводитися з півдня МекДоналдівським урядом. Ще не встигає прохорити чорнило декларації лондонської конференції, що сповіщала устами МекДоналда та Ерріо про розривлення та початок мирної епохи, як уряди, ці вістники пацифізму та демократії, посилають військові крейсери для розстрілу трудящих мас багатоміліонного Китаю.

Робітники Англії, ви не можете допустити, щоб вашим іменем британські імперіалісти розстрілювали китайських революціонерів так, як це було зроблено влітку у Харкові та Ян-Тзе-К'яні англійськими катрами, що розстрілювали робіт-

ників свого оповідання в драстичну форму не прибирає.

Такий був Янсон, Ломбер-Джек.

— Ох, і багато пережив-жити, деді, за двацять літ свого життя в Канаді! — каже часом дехто.

Хитне білокурою головою Янсон і каже:

— Я ще не жив в Канаді. Я жив в лісі. Я Канади ще не знаю.

Останніми днями Янсон ходив наче прибитий, хоч нікому цього не показував.

Однієї днини місце оселю дубів, як його генік з 13 осіб працює, розбиваючи сину гранітну скалу. Ніхто не відважився взяти на контракт цієї роботи, аж гурт Шведів на чолі з Янсоном.

Тринацять їх на контракті. А 17 подених робітників привів Янсон. Добре було робити в Янсона. Він ніколи не свариць і не гонить робітника, але коли Янсон оповідає їх, то вони як живі стоять перед очима Янсона цікаві і для учасників. Він не оповідає, він малює, як артист-малюв, картини. Всі будуть качатися зі сміху, хоч, здається, смішно нічого Янсон не оповідає. Мороз вам буде йти по шкірі, хоч сам учасник пригоди, Янсон, спокійний, не схвилюва-

ний і свого оповідання в драстичну форму не прибирає.

Такий був Янсон, Ломбер-Джек.

— Ох, і багато пережив-жити, деді, за двацять літ свого життя в Канаді! — каже часом дехто.

Хитне білокурою головою Янсон і каже:

— Я ще не жив в Канаді. Я жив в лісі. Я Канади ще не знаю.

3 поля науки і техніки

МУЗЕЙ ІМЕНІ ХАНЕНКА В КИВІ.

У Києві при Всеукраїнській Академії Наук є музей імені Ханенка. В цьому музеї, є оригінальні зразки, які представляють численні колекції пам'яток різних країн і епох, що дають відвідувачам уявлення про характер мистецтва даної епохи.

Досить повно в музеї представлена кераміка від стародавніх східних зразків до італійської майоліки і рідких збірок фарфору. Епоха західного відродження ілюструється оригіналами від 15-го до 17-го століть, між якими є полотно С. Аретіно, Перуджіно, Джентіле Белліні, Брейгеля, Муверініх і Ван-Огеля і багато інших. Пізніше західне мистецтво представлено цінними оригіналами Рембрандта, Гальса, Ван-Діка, і інших.

Бібліотека музею є єдиною в Києві, що має найбагатші матеріали до історії всесвітнього мистецтва і її повільно відідує як наукові робітники, так і артисти-малюри.

НОВИЙ СПОСІБ ОБЕЗЗАРАЖУВАННЯ ВОДИ.

В Лондоні недавно відбувся міжнародний з'їзд санітарних інженерів, в якому брали участь і представники з С.Р.С.Р. З'їзд між іншим, відідав доповідь багато уваги водопровідній справі. З'ясувалося, що закордонна техніка рішуче зупиняється на обеззаражуванні води хлоруванням її, бо цей спосіб найдешевший і найдодатливіший.

В останній час великі європейські міста обеззаражують воду не хлористим вапном, а хлором-газом. Цей газ вводиться в воду спеціальними апаратами. Наслідки цього нового способу далеко кращі від попередніх, при чому цей спосіб дешевший відсотків на 40—50, бо не потрібно перевозити великої кількості вапна, а крім того на водопроводі потрібно менше робочих рук.

Зараз Лондон на своєму величезному водопроводі (до 10 тис. миль підземної сітки) частково заводить цей новий спосіб.

ВСЯЧИНА

ДЕ БУДЕМО ЖИТИ В РОЦІ 3,000?

Якщо людська раса продовжувала б множитись далі таким темпом, як в році 1906—1910, то в році 3,000 населення нашої земної кулі дійшло б до 700 біліонів душ і ціла поверхня земної кулі (за винятком ледовитих океанів) покритася б людьми немов мурашками.

Від 1906 до 1910 р.р. населення світа зросло на таку скалу, що за протязь 60 літ воно могло подвоїтись. Обчислено, що наша земля може вжити 6,600, мільонів людей.

Отже як би зріст населення продовжувався далі так, як в р.р. 1906—1910, то за 120 літ наша земля дійшла б до 6,000 міль-

онів душ. А як що вдалося б добувати поживу штучними способами з атмосфери, щось в формі сталої дощової манни, то до 3,000 року населення нашої землі дійшло б до 700 біліонів душ і ціла поверхня земної кулі (за винятком ледовитих океанів) покритася б людьми немов мурашками.

Від 1906 до 1910 р.р. населення світа зросло на таку скалу, що за протязь 60 літ воно могло подвоїтись. Обчислено, що наша земля може вжити 6,600, мільонів людей.

Отже як би зріст населення продовжувався далі так, як в р.р. 1906—1910, то за 120 літ наша земля дійшла б до 6,000 міль-

онів душ. А як що вдалося б добувати поживу штучними способами з атмосфери, щось в формі сталої дощової манни, то до 3,000 року населення нашої землі дійшло б до 700 біліонів душ і ціла поверхня земної кулі (за винятком ледовитих океанів) покритася б людьми немов мурашками.

Від 1906 до 1910 р.р. населення світа зросло на таку скалу, що за протязь 60 літ воно могло подвоїтись. Обчислено, що наша земля може вжити 6,600, мільонів людей.

Отже як би зріст населення продовжувався далі так, як в р.р. 1906—1910, то за 120 літ наша земля дійшла б до 6,000 міль-

онів душ. А як що вдалося б добувати поживу штучними способами з атмосфери, щось в формі сталої дощової манни, то до 3,000 року населення нашої землі дійшло б до 700 біліонів душ і ціла поверхня земної кулі (за винятком ледовитих океанів) покритася б людьми немов мурашками.

Від 1906 до 1910 р.р. населення світа зросло на таку скалу, що за протязь 60 літ воно могло подвоїтись. Обчислено, що наша земля може вжити 6,600, мільонів людей.

ЯК ЗМІНЯТИ АДРЕСУ.

Коли переїдете з одної місцевості до другої або перенесете з одного помешкання до другого, то не забудьте повідомити зараз нашу адміністрацію, аби змінила Вашу адресу. При цьому не вистарить подати тільки нову, але конше потрібно подати і стару Вашу адресу.

Від 1906 до 1910 р.р. населення світа зросло на таку скалу, що за протязь 60 літ воно могло подвоїтись. Обчислено, що наша земля може вжити 6,600, мільонів людей.

Отже як би зріст населення продовжувався далі так, як в р.р. 1906—1910, то за 120 літ наша земля дійшла б до 6,000 міль-

онів душ. А як що вдалося б добувати поживу штучними способами з атмосфери, щось в формі сталої дощової манни, то до 3,000 року населення нашої землі дійшло б до 700 біліонів душ і ціла поверхня земної кулі (за винятком ледовитих океанів) покритася б людьми немов мурашками.

Від 1906 до 1910 р.р. населення світа зросло на таку скалу, що за протязь 60 літ воно могло подвоїтись. Обчислено, що наша земля може вжити 6,600, мільонів людей.

Отже як би зріст населення продовжувався далі так, як в р.р. 1906—1910, то за 120 літ наша земля дійшла б до 6,000 міль-

онів душ. А як що вдалося б добувати поживу штучними способами з атмосфери, щось в формі сталої дощової манни, то до 3,000 року населення нашої землі дійшло б до 700 біліонів душ і ціла поверхня земної кулі (за винятком ледовитих океанів) покритася б людьми немов мурашками.

Від 1906 до 1910 р.р. населення світа зросло на таку скалу, що за протязь 60 літ воно могло подвоїтись. Обчислено, що наша земля може вжити 6,600, мільонів людей.

Отже як би зріст населення продовжувався далі так, як в р.р. 1906—1910, то за 120 літ наша земля дійшла б до 6,000 міль-

онів душ. А як що вдалося б добувати поживу штучними способами з атмосфери, щось в формі сталої дощової манни, то до 3,000 року населення нашої землі дійшло б до 700 біліонів душ і ціла поверхня земної кулі (за винятком ледовитих океанів) покритася б людьми немов мурашками.

М. ВОЛНІЦЕВ.

ЯНСОН.

(Із збірки "На стейшніах".)

Всі робітники кликали його Янсон. Українці, Росіяне, Йорвати, Сербі, Фінляндці, Норвежці, Шведи, Італійці, всі що знали його. А знали його всі стейшніери.

Баси, офісові клерки, інженіри кликали його "Джонсон". А ті, що близько його знали, кликали просто "деді".

Він був добродушний старик, з хитрим голубим очима, білим волоссям.

Всі двацять літ свого перебування в Канаді, він провів коло праці в лісах і на залізничних. Своїми ногами він здобув і поперець зміряв глуші ліси північних частин провінцій Кебеку і Онтеріо, будуючи "говернментську" залізницю, що сполучає далекий Атлантийський порт Галіфакс з серцем ріллянної Канади — Вінніпегом.

Два рази топився він в озері Ніппігон... Був свідком великого пожежу лісів довкола Поркюпайн, і сам спасся в озері. Своїми руками закопав в могилу трох своїх найближчих товаришів праці: двох убитих

зривом динаміту, коли затаївся наладований ними "фаер", а третнього, що втовпился, коли повернувшись човен, який обидва вони вели поживу з компанійного складу по озері Ніппігон.

А тепер працює він коло будови залізничні Гренд Тронк Песифік, яка сполучає Вінніпег з далеким Тихоокеанським портом, Принц Рупертом, що вважється ворітми до таємничих країн золота — Юкону і Аляски.

— А що ви, деді, будете робити, як докінчите цю дорогу? — питали його часом робітники.

— Тоді буду про це думати, як докінчу — відповідав він.

Посходиться в неділю рано робітники до компанійного складу (кеш-стор) за поживою, динамітом, порохом, знаряддям, оддежою і чекуючи своєї черги, обсядуть старого Янсона. Люблять слухати, як старий "Ломбер-Джек" оповідає їм різні пригоди. А Янсон бачив багато тих пригод за двацять літ лісового життя.

Тільки не завжди любив він оповідати. Треба було задати його за живе, що називається.

Обсвівши так старого Янсона, перекидаються робітничими словами, підльовуючи чутливо, чи "снофом" (сноф — це табака, яку жують Скандинави) в синю воду Мус-лейку).

А Янсон втовпив свої блакитні очі в сині глибокі води гірського озера, як в книгу свого життя, і не ворухнеться. Він нікого тоді не бачить і не чує, і ніхто не відгадає його думок. Часом таємничий огник блисне в його хитрих очах і вони засміються. Але тільки очі. Обличчя не поворухнеться. І не знаєш тоді, що глибоше: чи дно цього гірського озера, чи думки Янсона.

Коли-ж гірський вітрець-шалу раптово дмухне з яру і порушить спокій залізничних вод озера, коли вкриве його поверхність дрібними зморшкочками хвиля, закривши перед очима Янсона камістє дно, тоді загасає вогник у його очах. Погво високе чоло тоді також акривають зморшки... частіше починає тоді, жувати "сноф", його руки починають злегенька дрожати. Це схви-

лювана вітром вода схвилювала його думки, зворушила їх.

Не дивлячись, коли Янсон сам щось розскаже цікавого з життя стейшніерів, дехто часом його попросить:

— Деді, розкажи нам, як ти топився в озері Ніппігон!... Або: — Розкажи нам, як спасався в озері лісовим пожежорозом з медведями, лосями!... Тоді вже нічого не розскаже Янсон. Ніколи не розскаже, коли його хтось просить. Ті, що близько його знають, підходять його "дипломатичним" способом. Починає один оповідати якусь пригуду... Янсон вслухується. В його очах з'являються огники. І він починає. Всі замовкнуті і слухають. Чому? — це го ніхто не може пояснити. Янсон нічого називає чинного для стейшніерів не оповідає. Він оповідає звичайні пригоди, учасником яких часто був дехто з слухачів. Але коли Янсон оповідає їх, то вони як живі стоять перед очима Янсона цікаві і для учасників. Він не оповідає, він малює, як артист-малюв, картини. Всі будуть качатися зі сміху, хоч, здається, смішно нічого Янсон не оповідає. Мороз вам буде йти по шкірі, хоч сам учасник пригоди, Янсон, спокійний, не схвилюва-

ний і свого оповідання в драстичну форму не прибирає.

Такий був Янсон, Ломбер-Джек.

— Ох, і багато пережив-жити, деді, за двацять літ свого життя в Канаді! — каже часом дехто.

Хитне білокурою головою Янсон і каже:

— Я ще не жив в Канаді. Я жив в лісі. Я Канади ще не знаю.

Останніми днями Янсон ходив наче прибитий, хоч нікому цього не показував.

Однієї днини місце оселю дубів, як його генік з